

UCHWAŁA Nr LII/370/2014

RADY POWIATU W STARACHOWICACH

z dnia 30 - października - 2014 roku

w sprawie:

uchwalenia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014 - 2020.

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz. U. z 2013r. poz. 595 z późn. zm.), oraz art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.),

Rada Powiatu uchwala, co następuje:

§ 1

Uchwala się Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2014 - 2020, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Jan Wzorek

UZASADNIENIE

Konieczność opracowania „Powiatowego Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie” należy zgodnie z powołanymi w uchwale przepisami do zadań własnych powiatu. W celu wykonania tego zadania przedstawia się Radzie Powiatu tekst programu na lata 2014 – 2020.

DYREKTOR
Powiatowego Centrum
Pomocy Rodzinie w Starachowicach
mgr Wiesław Daszkowski

Załącznik do Uchwały Nr LII/370/2014
Rady Powiatu w Starachowicach
z dnia 30 – października – 2014 roku

**POWIATOWY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE
ORAZ
OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
W RODZINIE
NA LATA 2014 - 2020**

Starachowice 2014

Spis treści

I.	Wstęp	3
II.	Cele Programu	5
III.	Analiza przemocy w rodzinie w powiecie starachowickim	6
IV.	Kierunki działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	10
V.	Zakładane rezultaty programu	12
VI.	Realizatorzy programu	13
VII.	Finansowanie	13
VIII.	Sposób monitorowania programu	13

I. Wstęp

Dom rodzinny jest zazwyczaj miejscem bezpiecznym dla człowieka. U niektórych jednak powrót do domu wywołuje lęk. Dla tych osób stanowi on miejsce niebezpieczne ze względu na przemoc odbywającą się zazwyczaj za zamkniętymi drzwiami. W Polsce przemoc w rodzinie przez wiele lat była tematem wstydlivym i marginalizowanym. Sądzono bowiem, że nie należy się wtrącać w czyjeś sprawy rodzinne. Sprawcy byli bezkarni, zaś osoby doznające przemocy były osamotnione i nie miały większej nadziei na pomoc z zewnątrz.

Przemocą nazywa się *wszystkie zamierzone czyny godzące w osobistą wolność jednostki lub przyczyniające się do fizycznej, a także psychicznej szkody osoby*. Przemoc w rodzinie może przybierać różne formy: od przemocy fizycznej przez przemoc psychiczną i seksualną do przemocy ekonomicznej i może się pojawić na każdym etapie małżeństwa czy związku, nawet po rozwodzie małżonków.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z 2009 r. Nr 206, poz. 1589 oraz z 2010 r. Nr 28, poz. 146) oraz przyjęty na jej podstawie Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie nałożyła na gminy i powiaty obowiązek wykonywania zadań związanych z udzielaniem pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.

Zadania własne gmin w tym zakresie to:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemoc w rodzinie;
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Do zadań własnych powiatu należy:

- opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;

- opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielanie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- zapewnienie na żądanie osoby dotkniętej przemocą, schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej. Zorganizowanie ośrodka interwencji kryzysowej należy do zadań własnych powiatu (art.19 pkt 12 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. Dz U. z 2013r.poz.1820).

Do zadań z zakresu z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy w szczególności:

- tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-educacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

W rodzinach, w których dochodzi do przemocy domowej pierwszy kontakt ma zawsze policja. Do obowiązkowych działań policji w zakresie ochrony ofiar przed przemocą należą następujące czynności:

- interwencja;
- sporządzenie notatki urzędowej, czyli dokładny opisu zdarzenia wymagającego interwencji Policji;
- założenie „Niebieskiej Karty”;
- zatrzymanie sprawców przemocy domowej stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ofiar;
- wszczęcie postępowania przygotowawczego przeciwko sprawcy przemocy w przypadku zgłoszenia lub stwierdzenia popełnienia przestępstwa;

Mimo wdrożenia przedmiotowej ustawy problem przemocy w rodzinie nie uległ zmniejszeniu. Okazuje się, że wiele rodzin w których istnieje przemoc nie otrzymuje potrzebnej im pomocy, a prawo w niedostatecznym stopniu chroni

ofiary przemocy w rodzinie. Jednocześnie odpowiednie służby nie zawsze mogą oferować im pomoc, gdyż ofiary nie przyznają się do swojej sytuacji.

Stąd też ustawa z dnia 10 czerwca 2010 o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. Nr.125, poz. 842) wprowadziła bardziej radykalne sposoby ochrony ofiar przemocy i zobowiązała jednostki samorządu terytorialnego do opracowania i realizacji programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie powoduje, że niektóre działania określone w Programie są już w trakcie realizacji, a inne mają charakter długofalowy i ich wykonanie będzie realizowane w kolejnych latach.

II. Cele Programu

Celem ogólnym Programu jest:

Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie poprzez zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i dostępności pomocy oraz skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Cele szczegółowe:

- 1) Rozbudowa sieci i poszerzenie oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie poprzez:
  - funkcjonowanie punktu konsultacyjnego dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
  - zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia i ośrodkach interwencji kryzysowej;
- 2) Podnoszenie wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie;
- 3) Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie;
- 4) Udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie;
- 5) Oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie;
- 6) Promowanie wartości rodzinnych;

- 7) Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie skutków stosowania przemocy w rodzinie;
- 8) Promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy;
- 9) Stworzenie skutecznego systemu ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

III. Analiza przemocy w rodzinie w powiecie starachowickim

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w celu zdiagnozowania problemu przemocy w rodzinie w powiecie starachowickim poprosiło o wypełnienie tabel dotyczących skali tego zjawiska w roku 2012 i 2013 - Miejskie i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej, Komendę Powiatową Policji. Uzyskane dane przedstawiono w postaci tabel i wykresów.

1. Dane z Miejskich i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej

Tabela 1: Dane Miejskich i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej dotyczące liczby przyjętych zgłoszeń o przemoc:

Gmina	Ilość przyjętych zgłoszeń o przemoc w rodzinie			
	2012	w tym kobiet	2013	w tym kobiet
Starachowice	100	98	113	104
Wąchock	9	9	16	16
Brody	6	5	16	16
Mirzec	8	7	33	26
Pawłów	14	14	21	21

Tabela 2: Dane Miejskich i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej dotyczące liczby skierowanych spraw do Sądu o przemoc:

Gmina	Ilość skierowanych spraw do Sądu dot. przemoc			
	2012	w tym kobiet	2013	w tym kobiet
Starachowice	39	37	38	38
Wąchock	-	-	-	-
Brody	-	-	1	1
Mirzec	3	3	16	11
Pawłów	10	10	16	16

Tabela 3: Porady udzielane przez specjalistów w Miejskich i Gminnych Ośrodkach Pomocy Społecznej

Starachowice

Specjalista/rok	Ilość osób, które skorzystały z porad i wsparcia specjalistów							
	osoby doznające przemocy				sprawy przemocy			
	2012	w tym kobiet	2013	w tym kobiet	2012	w tym kobiet	2013	w tym kobiet
Psycholog	41	39	54	53	2	-	1	-
Pedagog	-	-	-	-	-	-	-	-
Prawnik	197	193	133	131	4	-	-	-
Pracownik socjalny	154	141	192	169	13	-	23	-

Wąchock

Specjalista/rok	Ilość osób, które skorzystały z porad i wsparcia specjalistów							
	osoby doznające przemocy				sprawy przemocy			
	2012	w tym kobiet	2013	w tym kobiet	2012	w tym kobiet	2013	w tym kobiet
Psycholog	-	-	-	-	-	-	-	-
Pedagog	-	-	-	-	-	-	-	-
Prawnik	-	-	-	-	-	-	-	-
Pracownik socjalny	12	10	23	20	9	-	10	-

Brody

Specjalista/rok	Ilość osób, które skorzystały z porad i wsparcia specjalistów							
	osoby doznające przemocy				sprawy przemocy			
	2012	w tym kobiet	2013	w tym kobiet	2012	w tym kobiet	2013	w tym kobiet
Psycholog	6	5	8	8	4	1	8	-
Pedagog	3	3	8	8	5	1	10	-
Prawnik	3	3	10	10	5	1	5	-
Pracownik socjalny	6	5	16	16	6	1	16	-

Mirzec

Specjalista/rok	Ilość osób, które skorzystały z porad i wsparcia specjalistów							
	osoby doznające przemocy				sprawcy przemocy			
	2012	w tym kobiet	2013	w tym kobiet	2012	w tym kobiet	2013	w tym kobiet
Psycholog	3	3	3	-	-	-	-	-
Pedagog	-	-	-	-	-	-	-	-
Prawnik	2	2	-	-	-	-	-	-
Pracownik socjalny	8	7	-	-	-	-	-	-

Pawłów

Specjalista/rok	Ilość osób, które skorzystały z porad i wsparcia specjalistów							
	osoby doznające przemocy				sprawcy przemocy			
	2012	w tym kobiet	2013	w tym kobiet	2012	w tym kobiet	2013	w tym kobiet
Psycholog	7	7	4	4	7	-	13	-
Pedagog	5	5	6	6	-	-	-	-
Prawnik	-	-	-	-	-	-	-	-
Pracownik socjalny	14	14	20	20	14	14	18	-

2. Dane z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Starachowice

W powiecie starachowickim funkcjonuje Ośrodek Interwencji Kryzysowej prowadzony przez Stowarzyszenie Pomoc Rodzinie „Przystań” wykonujące zadanie zlecone powiatu.

W 2012 r. objęto pomocą 500 osób. Wśród nich były ofiary przemocy domowej w szczególności kobiety i ich dzieci. Pomoc dla tych osób miała charakter krótkotrwały w postaci: porad psychologicznych, prawnych, konsultacji terapeutycznych bądź długofalowy: terapię indywidualną i grupową, uczestniczenie w warsztatach, grupach wsparcia.

W 2013 roku z pomocy w Ośrodku Interwencji Kryzysowej skorzystało 321 osób.

3. Dane z Komendy Powiatowej Policji w Starachowicach

Tabela 5: Dane z Komendy Powiatowej Policji dotyczące przemocy w rodzinie

	2012r.	2013r.
Liczba interwencji domowych w przypadku użycia przemocy w rodzinie	113	169
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart	113	169
Liczba pokrzywdzonych : dzieci	6	11
kobiet	110	158
mężczyzn	8	12
Liczba skierowanych wniosków do sądu	113	120

Tabela 6: Dane z Komendy Powiatowej Policji dotyczące osób zatrzymanych do wytrzeźwienia

ROK	Ilość osób zatrzymanych do wytrzeźwienia			
	2012	w tym kobiet	2013	w tym kobiet
	34	0	50	1

Tabela 7: Interwencje Policji w związku z przemocą w rodzinie

Powiat starachowicki	Ilość interwencji podjętych w związku z przemocą w rodzinie	
	2012	2013
Teren miejski	90	94
Teren wiejski	24	75

WNIOSKI:

Z przeprowadzonej analizy danych dotyczących zjawiska przemocy rodzinie w powiecie starachowickim w latach 2012-2013 wynika, że:

1. Przemoc w rodzinie w powiecie starachowickim jest faktem. Tylko na podstawie założonych przez policję „Niebieskich Kart” (jest to procedura po interwencji policji w domach i może stanowić dowód, gdy zostanie złożone zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa) w roku 2012 w ilości 113 można stwierdzić, że miesięcznie takich kart zakładano około 10. W roku 2013 nastąpił istotny wzrost sporządzonych przez policję „Niebieskich Kart” (169), co świadczy o zwiększającym się problemie.
2. Brak jest zintegrowanych działań różnych instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
3. Istnieje problem wiktyimizacji i wiktyimizacji wtórnej wśród ofiar przemocy w rodzinie.
4. Funkcjonują powszechne stereotypy i mity utrudniające zdiagnozowanie przemocy w rodzinie.
5. Istnieje potrzeba edukacji i podniesienia świadomości społecznej w tym zakresie.
6. Zachodzi konieczność zapewnienia specjalistycznej pomocy ofiarom, w tym pomocy medycznej oraz pomocy sprawcom przemocy.
7. Nie wszystkie gminy w powiecie starachowickim korzystają z pomocy specjalistów w zakresie rozwiązywania problemów związanych z przemocą w rodzinie.

IV. Kierunki działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

1. Tworzenie powiatowego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Sposób realizacji:

1. Systematyczna edukacja środowiska lokalnego na temat przemocy w rodzinie:
  - utworzenie tablic informacyjnych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Starostwie Powiatowym i szkołach prowadzonych przez powiat starachowicki zawierających informacje o powiatowym systemie wsparcia osób dotkniętych przemocą,
  - rozpowszechnienie broszur, ulotek dotyczących zjawiska przemocy,

- ujęcie problematyki przemocy w rodzinie w szkolnych programach profilaktycznych,
  - rozpowszechnianie w lokalnym środowisku programów profilaktycznych,
  - organizowanie własnych i udział w ogólnopolskich kampaniach przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Systematyczne podnoszenie kwalifikacji i wiedzy przedstawicieli różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemocy w rodzinie – udział w specjalistycznych szkoleniach oraz organizacja szkoleń dla osób zainteresowanych możliwością podniesienia kompetencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
  3. Organizowanie przez policję szkoleń dla funkcjonariuszy na temat interwencji domowej o podłożu przemocy, w szczególności zapobiegania wiktyimizacji wtórnej.
  4. Wymiana doświadczeń pomiędzy środowiskami lokalnymi i placówkami, uczestniczenie w konferencjach, naradach, seminariach, orientacja w działaniach ogólnopolskich.
  5. Współpraca pomiędzy pracownikami służb, instytucji i organizacji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym między innymi: wymiaru sprawiedliwości, służby zdrowia, policji, pomocy społecznej, oświaty, gminnych komisji rozwiązywania problemów.
  6. Utworzenie punktu konsultacyjnego funkcjonującego w PCPR dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
  7. Podjęcie działań w celu organizowania specjalistycznej pomocy sprawcom przemocy.

2. *Prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej dla ofiar przemocy w rodzinie*

Sposób realizacji:

1. Udzielanie specjalistycznej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie poprzez: poradnictwo psychologiczne, prawne, terapię indywidualną i grupową dla ofiar przemocy.
2. Współdziałanie z Miejskimi i Gminnymi Ośrodkami Pomocy Społecznej w zakresie zintegrowania działań pomocowych rodzinie doświadczającej przemocy (udział w gminnych zespołach interdyscyplinarnych).

3. *Opracowanie i realizacja systemu ochrony ofiar przemocy w rodzinie.*

Sposób realizacji:

1. Zapewnienie miejsc w systemach opieki zastępczej dla dzieci, które doświadczyły przemocy w rodzinie, ze szczególnym uwzględnieniem pogotowi rodzinnych w sytuacjach kryzysowych,
2. Wdrażanie procedury "Niebieska Karta", poprzez:
  - Uczestniczenie w szkoleniach, naradach, konferencjach nt. procedury „Niebieskiej Karty” i zjawiska przemocy w rodzinie,
  - przygotowanie odpowiednich materiałów informacyjno-edukacyjnych nt. procedury „Niebieskiej Karty” (informatory, ulotki).
3. Prowadzenie działań terapeutycznych dla ofiar przemocy w rodzinie przez organizacje pozarządowe i instytucje gminne.
4. Opracowanie i udostępnianie materiałów informacyjnych o instytucjach, udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy w rodzinie.
5. Uwrażliwienie dzieci, młodzieży i dorosłych na problem przemocy poprzez:
  - programy profilaktyczne realizowane w szkołach,
  - prowadzenie warsztatów terapeutycznych.

V. Zakładane rezultaty realizacji programu.

1. Poprawa sytuacji rodzin zagrożonych i dotkniętych zjawiskiem przemocy w rodzinie,
2. Podniesienie świadomości społeczeństwa w zakresie skutków płynących ze stosowania przemocy w rodzinie,
3. Wytworzenie w społeczności lokalnej umiejętności rozpoznawania zjawisk przemocy domowej oraz zwiększenie wiedzy na temat zagrożeń płynących ze stosowania przemocy.
4. Zapobieganie powielaniu złych wzorców rodzinnych i środowiskowych bagatelizujących szkodliwość przemocy psychicznej i ekonomicznej.
5. Dostosowanie sposobu współpracy pomiędzy służbami do obowiązującego stanu prawnego,
6. Zwiększenie oferty pomocowej skierowanej do osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
7. Podniesienie jakości usług kierowanych do osób dotkniętych przemocą w rodzinie oraz do sprawców przemocy,

VI. Realizatorzy programu

Koordynatorem Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Starachowicach przy współpracy:

1. Wydziału Edukacji Starostwa Powiatowego w Starachowicach;
2. Szkół;
3. Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej;
4. Policji;
5. Miejskich i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej;
5. Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
6. Organizacji pozarządowych, kościołów i związków wyznaniowych.

VII. Finansowanie

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie może być finansowany z następujących źródeł:

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
2. Powiat Starachowicki,
3. Ośrodki Pomocy Społecznej,
4. Minister Pracy i Polityki Społecznej,
5. Europejski Fundusz Społeczny,
6. Inne.

VIII. Sposób monitorowania programu.

Monitorowanie programu odbywać się będzie na podstawie corocznej sprawozdawczości z wykonania zadań oraz przedstawiania Radzie Powiatu w Starachowicach efektów realizacji programu.

Monitoring programu będzie polegał na zbieraniu danych dotyczących zrealizowanych zadań w ramach programu od podmiotów zaangażowanych w realizację, przez koordynatora programu: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Starachowicach, w celu oceny czy program osiąga założone cele.

DYREKTOR
Powiatowego Centrum
Pomocy Rodzinie w Starachowicach
mgr Wiesław Daszkowski